

KIJK: KUNST!

FOTOREPORTAGE VAN TEFAP IN MAASTRICHT

LEVEN VAN DE KUNST

BEELDENDEN KUNSTENAARS ANNO 2014

JUBILEUMEXPOSITIE "CARLA MAGNA"

FICTIEVE ZUS VAN KAREL DE GROTE IN AKEN

NR 314, 2E KWARTAAL 2014

BEROEPSVERENIGING VAN BEELDENDEN KUNSTENAARS

IKK MAGAZINE

10

"CARLA MAGNA" IN AKEN

Een jubileumexpositie ter ere van het 20-jarige bestaan van de Duitse kunstenaarsvereniging Dreieck.Triangle.Driehoek in het hart van Aken.

10

OVER DE GRENZEN

Jubileumexpositie "Carla Magna" 20-jarig bestaan van Dreieck.Triangle.Driehoek

JUBILEUMEXPOSITIE "CARLA MAGNA" IN AKEN

DE DUITSE KUNSTENAARSVERENIGING DREIECK.TRIANGLE.DRIEHOEK. IS OPGERICHT TER ONDERSTEUNING EN BEVORDERING VAN VROUWELIJKE CULTUURBEOEFENAARS IN DE EUREGIO, OP HET GEBIED VAN BEELDENDE KUNST, LITERATUUR, MUZIEK EN DANS. DIT JAAR VIERT ZE HAAR 20-JARIGE BESTAAN MET EEN HEEL SPECIALE PRESENTATIE (13-27 APRIL 2014) IN HET OUDE HART VAN AKEN.

Wanneer je een grens overschrijdt, veranderen er dingen. Zichtbare zaken, zoals de lantaarnpalen langs de weg, de elektriciteitskasten, de brievenbussen en de afmetingen van de ramen en huizen. Maar ook onzichtbare aspecten, zoals het levensgevoel van de mensen, de muziek op de radio, de geur van het eten, de smaak van de wijn, de opbouw van de maatschappij met haar zeden en gebruiken. Het landschap wijzigt merkwaardig genoeg nooit abrupt aan de andere kant. De heuvels golven in dezelfde beweging voort, grassprietten zijn aan beide kanten van de streep even lang en net zo groen. Ook het koolzaadveld knalt als een ruig opgezette felgele strook brutaal en onverstoortbaar vice versa tussen Nederlands en Duits grondgebied. Grenzen zijn een ongelukkige uitvinding van machthebbers. Het fenomeen raakt verzeild in de hoofden van mensen, die erin geloven en ernaar gaan handelen. Kunst trekt zich net als de natuur gelukkig niets aan van willekeurig getrokken lijnen op de wereldkaart.

Grenzen beslechten en een samenwerkingsverband opzetten tussen vrouwelijke kunstenaars uit Duitsland, België en Nederland, is een van de doelstellingen van Dreieck.Triangle.Driehoek.

DETAIL UIT HET WERK VAN SYLVIA NIRMAIER:
AUSGRABUNGEN IN DOMNÄHE ERÖFFNEN NEUE PERSPEKTIVEN

TEKST:
MIRYAM SCHOBEN
FOTOGRAFIE:
MARLÈNE KOPPEN

LINKS: SAG MIR WO DIE BLUMEN SIND VAN MONIKA RASCHKE.
RECHTS: KRÄUTERGARTEN VAN CHRISTEL WERMUTH

Tevens streeft men naar het verbeteren van de positie van de vrouw in de kunstwereld. De vereniging werd in 1994 opgericht door een aantal ondernemende geëngageerde vrouwen, die vanuit diverse disciplines werkzaam zijn in de kunst. Vrouwelijke kunstenaars zijn op dat moment nog sterk ondergewaardeerd in Duitsland; de kunstwereld wordt vooral geregeerd door mannen. Als tegenwicht en om samen de krachten te bundelen is Dreieck geboren.

De jubileumexpositie "Carla Magna" vindt plaats in Aula Carolina, een voormalige kloosterkerk uit 1663. Na een renovatie in 1980 fungeert ze als aula voor het daarnaast gelegen Kaiser Karl Gymnasium. Buiten schooltijden is de ruimte te huur voor expositiemogelijkheden. Carla Magna is de naam voor een fictieve zus van Karel de Grote. Zij staat symbool voor de vrouwelijke kracht, gelinkt aan krachtige vrouwen uit de geschiedenis. Met de expositie reageert Dreieck op het 1200e sterfjaar van Karel de Grote, dat in 2014 in Aken wordt herdacht. De kunstwerken tonen de aanwezigheid en kracht van de vrouw in diverse dimensies, in het heden en verleden. Historie en politieke invalshoeken spelen daarbij een rol. Tijdens de duur van de expositie orga-

niseert de groep diverse acties, om het thema van Carla publiekelijk verder uit te diepen. Voor deze Paaszondag staat een schilderactie gepland, waarbij een aantal kunstenaressen van de vereniging gezamenlijk een groot doek beschilderen dat op de grond ligt. Aan het eind van de middag kunnen toeschouwers met een beeldzoeker een deel dat hen bevalt uitzoeken en kopen, voor de prijs van 1 euro per vierkante decimeter. De opbrengst is bedoeld ter ondersteuning van de vereniging, aangezien zij zichzelf volledig moet bedruipen. Vlak nadat ik ben gearriveerd begint de schildersessie. Het is een mooi gezicht om te zien hoe de vrouwen samen werken aan het doek. De eerste aanzet vindt plaats met behulp van zwierige houtskoollijnen, die getrokken worden met een lange stok waar het houtskool op is vastgebonden. Het doek ligt op de stenen vloer. De vrouwen staan om het doek opgesteld en nodigen elkaar, als in een dans, uit om beurtelings lijnen aan te brengen. Wanneer men tevreden is over de compositie, komen verf en andere materialen tevoorschijn. Onder begeleiding van jazzy/meditatieve muziek groeit het doek gestaag. Kunstenaar Leo

LEDEN VAN DREIECK IN ACTIE

LIJTSNEDE VAN HET GEZAMENLIJKE SCHILDERWERK VOOR DE VERKOOP

Brenner, het mannelijke erelid van de vereniging, trommelt met zijn handen op de tafel met het ritme mee. Wanneer het werk is gedaan, heb ik een gesprek met Uta Göbel-Gross, kunstenaressen en voorzitter van de vereniging.

Hoeveel Duitse, Nederlandse en Belgische leden heeft de vereniging nu?
 “Dat is niet zo exact te zeggen, omdat de nationaliteiten in dit gebied wat door elkaar lopen. Sommige leden zijn bijvoor-

beeld in Nederland of België opgegroeid en wonen in Duitsland. Een Duits lid is verhuisd naar Zwitserland en we hebben ook een Servisch lid uit Belgrado.”

Waarom bedachten jullie een fictieve zus van Karel de Grote?

“Heel Aken is dit jaar bezig met het 1200e sterfjaar van Karel de Grote. Wij wilden vanuit een vrouwelijke invalshoek daarop reageren. Daarom bedachten we Carla Magna. Carla is een moderne naam; ze betekent ‘de vrije’. Magna betekent ‘de grote’. Een vrije grote vrouw dus, wij vonden de naam wel wat brutaals hebben. Carla Magna staat symbool voor de sterke onafhankelijke vrouw; zowel de hedendaagse als de vrouw gedurende de geschiedenis. Anderhalf jaar geleden zijn we begonnen met brainstormen om iets speciaals te doen voor het 20-jarig bestaan van de vereniging. In oktober 2013 werd Carla geboren. Vervolgens is iedereen daar op haar eigen wijze mee aan de slag gegaan.”

Wanneer Carla werkelijk geleefd zou hebben, had ze dan invloed kunnen uitoefenen op broer Karel?

“Carla staat symbool voor iedere sterke vrouw. Gedurende de tijd heeft ze zeker invloed uitgeoefend, maar de Carla’s in de geschiedenis zijn vaak verguisd, verloochend en vergeten.”

Wanneer zij aan de macht was geweest, in plaats van Karel, zou zij het dan heel anders hebben gedaan?

“Waarschijnlijk wel ja, dat wens ik tenminste. Wanneer vrouwen de leiding hebben ontstaat er een andere sfeer; ze hebben een andere manier van leiding-

geven. Er zijn in de geschiedenis geen verhalen bekend van vrouwen die een oorlog ontketenden en uit moorden gingen om macht te winnen."

Zou dat komen omdat vrouwen leven in zich kunnen dragen en baren? De kunstenaressen hebben Carla Magna op heel diverse wijze gestalte gegeven. Zo heeft het werk van Monika Raschke de schending van de mensenrechten van vrouwen als onderwerp. Thea Pott maakte een installatie met als titel N.E.V.E.R.N.E.V.E.R.W.A.R., o.a. geïnspireerd door de levens van Florence Nightingale en Käthe Kolwitz. Het werk van Mirjana Stein-Arsic uit Belgrado gaat juist over de hedendaagse vrouw, die ambitie, kinderen opvoeden en de liefhebbende echtgenote met elkaar moet combineren.

Silvia Nirmaier bedacht fictieve opgravingen in de buurt van de Dom van Aken, die inzicht geven in het leven van Carla als vooruitstrevende reizigster door de Arabische en Aziatische wereld. De invalshoek van Monika Brenner is weer totaal anders. Zij maakte een monumentaal boek, ter nagedachtenis aan haar tijdens de eerste wereldoorlog gevallen grootvader. Zijn geschiedenis heeft grote invloed gehad op de vrouwenlevens in de familie. Dorin Hulshof schiep Carla Magna Kaiserin des 21e Jahrhunderts. De huid van haar Carla is zacht. Hierdoor toont ze haar kwetsbaarheid, gevoeligheid, verleidingskracht, empathie en erotische energie. De mantel van de keizerin groeit gedurende de expositie. Alle exposanten versieren haar met bijdragen, waarin ze hun visie geven over machthebbers, vrouwen, passie en liefde.

Hebben jullie met de vereniging na 20 jaar jullie gestelde doel bereikt? Heeft de positie van de vrouw in de kunst zich verbeterd?

"Ja, absoluut. We worden nu met onze groep als een professioneel platform gezien; we ontvangen waardering in de kunstwereld. We hebben veel aanvragen van aspirant-leden. We organiseren professionele exposities als groep aan de hand van thema's. Het werk van nieuwe leden moet bij dat van de groep passen. We komen 2x per maand samen en we hebben geen sponsors. De inter-

nationale samenwerking met vrouwen in de kunst ervaar ik als een verrijking."

Enkele gerealiseerde projecten van de afgelopen jaren zijn o.a. KunstFelder im indeland (2008) over herinrichting van het landschap na de bruinkoolwinning, Dialogs (2009) een uitwisseling met kunstenaars in Belgrado en Herzogenrath, Face to Face (2011) samenwerkingsproject tussen Aken en Arlington (USA) en ÜberLebensKunst (2013).

Hoe zien jullie de toekomst; wat kunnen we nog verwachten van Dreieck.Triangle.Driehoek?

"Groepsexposities aan de hand van een bepaald thema; daarin ligt onze kracht en het hoort bij het concept van Dreieck. Het vrouw-zijn als kunstenaar is een discussiepunt. Bij mijn werk is de vrouw duidelijk het belangrijkste uitgangspunt. Dat is echter niet bij iedereen zo. De discussie gaat ook over het feit, of er verschil is tussen mannenkunst en vrouwenkunst. Misschien is daarin een beter evenwicht ontstaan en is het interessant om ook mannen lid te laten worden van Dreieck in de toekomst. Dan is een speciale organisatie voor vrouwelijke kunstenaars niet meer nodig en hebben we goed werk geleverd op het gebied van waardering en succes."

WWW.DREIECK-EV.DE
WWW.PROJEKT-UEBERLEBENSKUNST.DE

CARLA MAGNA, KAISERIN DES 21. JAHRHUNDERTS VON DORIN HULSHOF